
 NASCHRIFT.

Het door den heer LEUPE in bovenstaand opstel medegedeeld uittreksel uit het scheepsjournaal van kapitein VAN DEN VELDE sluit zich door het daarin bevat bericht, aangaande het vinden van een dier van buitengewone grootte uit de klasse der Cephalopoden, aan verscheidene andere dergelijke in den loop der laatste jaren bekend geworden gevallen.

De oudere berichten daaromtrent zijn door mij opgenomen in mijne in 1860 door de *Kon. Akad. v. Wetensch.* uitgegeven verhandeling: *Description de quelques fragments de deux Céphalopodes gigantesques*. Voorts kan men hier vergelijken: STEENSTRUP, in *Forhandl. Skandin. Naturf.* 1847 en 1856. In 1861 had eene ontmoeting plaats van het fransche oorlogsjacht *Alecto*, onder bevel van den luitenant BOUYER, met een reusachtige Cephalopode, waarvan het lichaam alleen 5 tot 6 meters lang was (*Compt. rend.* 30 Dec. 1861). Vooral in den omtrek van New-Foundland zijn sedert eenige jaren meermalen Cephalopoden van buitengewone grootte ontmoet. Het daaromtrent bekende is beschreven door A. E. VERRILL, in *American Journal of Science and Arts*, 1875, p. 130 en 177.

Hetgeen in het door kapitein VAN DEN VELDE gegeven bericht het meest de aandacht verdient, is dat hij de rugplaat van het door hem gevonden dier vergelijkt bij het zoogenaamde zeeschuim van de zeekat

¹ Wij hebben dit werk niet op de Kon. Biblioth. gevonden, zoodat wij niet weten of het hier opgegevene juist is.

² Zie over een dergelijk dier (Cuttle-fish) aan de Oostkust van Amerika in Luit. cook's *Voyage round the World*. 1773. Chap. VII. p. 70.

(*Sepia*). Alle tot dusver bekend geworden reusachtige Cephalopoden uit de groep der Decapoden behoorden tot de geslachten *Loligo*, *Ommastrephes*, *Architeuthis* en *Enoploteuthis*, die allen een eenvoudige, hoornachtige rugplaat of *gladius* bezitten. Deze wordt bij de soorten van *Sepia* vervangen door een merkelyk dikkere, uit een groot aantal dunne kalkplaatjes samengestelde rugplaat, die na den dood van het dier, wegens de daarin bevatte lucht, op het water drijft, en daarom ook wel "zeeschuim" genoemd wordt. Is nu de door kapitein VAN DEN VELDE gemaakte vergelyking juist, dan zou daaruit blijken dat ook uit de groep der *Sepiadae* sommige individu's eene geheel buitengewone grootte kunnen bereiken.

HARTING.